

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 706 63661, faks. 8 706 63663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-06-

Nr. (17)-D8(E)-

į 2020-12-11

Nr. S-4961

DĖL PATIKSLINTO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Įgyvendindami Seimo valdybos 2020 m. gruodžio 9 d. sprendimo Nr. SV-S-6 4 punktą, teikiame patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2, 12, 28, 30, 30¹, 30², 35¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 25¹, 30³, 30⁴, 30⁵, 30⁶, 30⁷, 30⁸, 30⁹, 31¹, 31², 31³ straipsniais, septintuoju¹ ir septintuoju² skirsniais pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-4988“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas patikslintas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės Teisės grupės 2021 m. birželio 3 d. išvadoje Nr. NV-1235 (toliau – Teisės grupės išvada) pateiktas pastabas ir pasiūlymus, pagal 2021 m. birželio 11 ir 15 d. pasitarimuose su Vyriausybės kanceliarijos ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) atstovais, Ministro Pirmininko patarėjo D. Krinicko išsakytas pastabas ir įvertinus Lietuvos savivaldybių asociacijos po Nutarimo projekto pateikimo Vyriausybei 2021 m. gegužės 27 d. el. paštu pateiktą pastabą.

Nutarimo projekte siūloma iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2, 12, 28, 30, 30¹, 30², 35¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 25¹, 30³, 30⁴, 30⁵, 30⁶, 30⁷, 30⁸, 30⁹, 31¹, 31², 31³ straipsniais, septintuoju¹ ir septintuoju² skirsniais pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIP-4988¹ (toliau – Įstatymo projektas), tačiau siūlyti jį tobulinti atsižvelgiant į Nutarimo projekte pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Įstatymo projekto tikslas – sukurti efektyvesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų apmokestinimo sistemą, išsamiai reglamentuojant komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kainos nustatymo, paskirstymo ir atskaitomybės tvarką.

Įstatymo projektu siūloma:

– Tarybą trejų metų reguliavimo laikotarpiui įgalinti tvirtinti regioninę kainą ir bendro atliekų deginimo įrenginio, atliekų deginimo įrenginio valdytojų po rūšiavimo likusių, perdirbti ir pakartotinai panaudoti netinkančių energetinę vertę turinčių komunalinių atliekų deginimo 1 t įkainio viršutinę ribą, prižiūrėti, kaip jos taikomos. Taryba paskirsto regioninę kainą savivaldybėms, kurią sudaro regioninio atliekų tvarkymo centro reguliuojama kaina, pagrįsta būtinosiomis sąnaudomis, ir komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo iš atliekų turėtojų paslaugų kaina;

– įgalinti Tarybą vertinti komunalinių atliekų tvarkymo būtinąsias sąnaudas, derinti regioninių atliekų tvarkymo centrų ir atliekų deginimo įrenginių valdytojų investicijas į komunalinių atliekų tvarkymą. Taip bus užtikrinamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemos veikimas, nebus kuriama perteklinė infrastruktūra, į atliekų turėtojų mokamą vietinę rinkliavą ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir komunalinių atliekų tvarkymą (toliau – vietinė rinkliava) nebus įtrauktos nepagrįstos (perteklinės) infrastruktūros išlaikymo sąnaudos;

¹ Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/ab390540ac0b11ea8aadde924aa85003>

– savivaldybių taryboms paliekama pareiga, gavus Tarybos paskirstytą regioninę kainą ir prie jos pridėjus savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo, komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo iš atliekų turėtojų paslaugų sąnaudas, nustatyti vietinės rinkliavos dydį. Įstatymu siūloma nustatyti regioninės kainodaros principus, skaičiavimo ir jos tvirtinimo tvarką, kad nepaisant geografinės vietos būtų apskaičiuojami komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos tarifai pagal vienodus kriterijus, kad kaimiškose, mažiau gyventojų ir verslo subjektų turinčiose, labiau nutolusiose nuo atliekų tvarkymo įrenginių savivaldybėse nebūtų mokama didesnė vietinė rinkliava. Tokiu būdu užtikrinamas solidarumo principas.

Igyvendinus Įstatymo projekto pakeitimus, Taryba reguliuotų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kainą, ji nustatoma aiškiau, skaidriau ir visose savivaldybėse taikant vienodus principus.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslauga yra vienintelė viešoji paslauga, kurios kainodara nereguliuojama ir nevykdoma jos priežiūra, iki šiol neregamentuota ir pagrįsta tik sutartiniais santykiais atliekų deginimo kainodara. Atliekų tvarkymo įstatyme neregamentuoti kainų peržiūros ir pakeitimo pagrindai, nenustatyti sąnaudų atskyrimo principai užtikrinant kryžminio subsidijavimo prevenciją, t. y. užtikrinti, kad pajamos, gautos už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, nebūtų skiriamos veiklai, nesusijusiai su komunalinių atliekų tvarkymu, nenumatytas sąnaudų auditas.

2019–2020 m. atskirose savivaldybėse vidutinės komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos vienam atliekų turėtojui skiriasi 2,5–3,5 karto, būtinųjų su komunalinių atliekų tvarkymu susijusių sąnaudų dalis skiriasi beveik 6 kartus. Todėl net 40 proc. visų Aplinkos ministerijoje 2019–2020 m. gautų skundų buvo dėl vietinės rinkliavos dydžio apskaičiavimo savivaldybėse. Atkreipiamė dėmesį, kad skiriasi ir regioniniuose atliekų tvarkymo centruose tvirtinamas „vartų mokestis“.

Įstatymo projektas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. birželio 10 d. nutarimu Nr. 586 pateiktas Lietuvos Respublikos Seimui², kuris 2020 m. birželio 18 d. pritarė pateikimui³. 2020 m. rugsėjo 28 d. Įstatymo projektas pristatytas Seimo Aplinkos apsaugos komitete. 2020 m. rugsėjo 30 d. Įstatymo projektas pristatytas Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto posėdyje.

Nutarimo projektas 2020 m. birželio 11 d. paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) projektų registravimo posistemėje (registracijos TAIS Nr. 20-17772), suinteresuotos institucijos ir visuomenė galėjo susipažinti su projektu, teikti pastabas ir pasiūlymus.

Nutarimo projektas derintas su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Energetikos ministerija, Kultūros ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Susisiekimo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Konkurencijos taryba, Taryba, Aplinkos apsaugos agentūra, Aplinkos apsaugos departamentu prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos savivaldybių komunalinių įmonių asociacija, Lietuvos komunalinių ir atliekų tvarkytojų asociacija, Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija, Vyriausybės atstovais apskrityse, Lietuvos žemės ūkio rūmais, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos pramonės, prekybos ir amatų rūmų asociacija, Lietuvos verslo konfederacija, Lietuvos prekybos įmonių asociacija, Atliekų tvarkytojų ir turėtojų asociacija, VŠĮ „Žiedinė ekonomika“, asociacija „Aplinkosaugos koalicija“, Lietuvos vartotojų organizacijų aljansu, Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija, UAB „Fortum Heat Lietuva“, UAB „Kauno kogeneracinė jėgainė“, UAB „Vilniaus kogeneracinė jėgainė“, AB „Ignitis“, Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Pavojingųjų atliekų tvarkytojų asociacija, Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos auditorių rūmais, Neįgaliųjų reikalų departamentu prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos negalios organizacijų forumu, UAB „Toksika“. Nutarimo projektui pastabų ir pasiūlymų neturėjo Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Krašto apsaugos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Susisiekimo ministerija, Aplinkos apsaugos

² Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/62cfc9f4abd511ea8aadde924aa85003>

³ Prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35727&p_k=1&p_a=sale_klaus_stadija&p_svarst_kl_stad_id=-36009

agentūra, Finansų ministerija, Energetikos ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Konkurencijos taryba, Sveikatos apsaugos ministerija ir Specialiųjų tyrimų tarnyba. Nutarimo projektui pastabų ir pasiūlymų turėjo Lietuvos savivaldybių komunalinių įmonių asociacija, Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Teisingumo ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Vyriausybės atstovų įstaiga, UAB „Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centras“, UAB „Vilniaus kogeneracinė jėgainė“, UAB „Fortum Heat Lietuva“, Taryba. Kitos institucijos pastabų ir pasiūlymų nepateikė.

Informacija apie pastabas, į kurias neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, pateikiama derinimo pažymoje (pridedama). Pažymėtina, kad pastabos, į kurias neatsižvelgta, pateiktos Įstatymo projekto conceptualioms nuostatoms, o ne Nutarimo projektui.

2021 m. kovo 19 d. Aplinkos ministerija su suinteresuotų institucijų atstovais aptarė institucijų pateiktas pastabas Nutarimo projektui ir pagrindė argumentus, kodėl atsižvelgta tik į dalį pastabų ir pasiūlymų (aptarimo protokolas pridedamas).

Po aptarimo pagal Nutarimo projektui pateiktas pastabas patikslintas Nutarimo projektas darbo tvarka suderintas su Taryba ir Lietuvos savivaldybių asociacija. Be to, 2021 m. birželio 11 ir 15 d. organizuoti pasitarimai su Ministro Pirmininko patarėju D. Krinicku, Vyriausybės kanceliarijos ir Tarybos atstovais. Pasitarimuose nutarta, kad atsižvelgus į tai, kad kitų institucijų pastabos, į kurias neatsižvelgta, pateiktos Įstatymo projekto conceptualioms nuostatoms, o ne Nutarimo projektui, netikslinga patikslintą Nutarimo projektą pakartotinai derinti su visomis suinteresuotomis institucijomis. Todėl neatsižvelgiama į Teisės grupės išvados 12 punkte pateiktą siūlymą patikslintą Nutarimo projektą teikti suinteresuotų subjektų išvadoms pakartotinai gauti. Pasitarimuose nutarta atsisakyti Nutarimo projekto 10 punkte teikto siūlymo tikslinti Įstatymo projekto 3 straipsnyje dėstomo Įstatymo 25¹ straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatą (nes formuluotė analogiška įtvirtintai Geriamojo vandens įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 1 punkte) ir patikslinti Nutarimo projekto 7 punktą (buvęs Nutarimo projekto 8 punktas) pagal Lietuvos savivaldybių asociacijos 2021 m. gegužės 27 d. el. paštu pateiktą pastabą (papildant, kad į regioninę kainą neįskaičiuojamos ir komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo išlaidos).

Nutarimo projektu neperkeliami ir neįgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, todėl nenotifikuotinas.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimo projekte sąvokos neįtvirtinamos.

Nutarimo projektas neprieštaruja Vyriausybės programos nuostatoms.

Nutarimo projektą parengė Aplinkos ministerijos Atliekų politikos grupės (vadovė Vilma Slavinskienė, tel. 8 698 75027, el. p. vilma.slavinskiene@am.lt) vyriausioji patarėja Neringa Paškauskaitė (tel. 8 696 63217, el. p. neringa.paskauskaite@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 3 lapai.
2. Derinimo pažyma, 14 lapų.
3. 2021 m. kovo 19 d. aptarimo posėdžio protokolo nuorašas, 3 lapai.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas